

Stručne k vybraným aplikačným problémom súvisiacim s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 106/2011

JUDr. Marianna Mochnáčová, PhD.
sudkyňa Ústavného súdu Slovenskej republiky

JUDr. Ján Havrilčák
prokurátor Okresnej prokuratúry Poprad

Na úvod

Kodifikácia nových trestných kódexov v roku 2005, Trestného zákona a Trestného poriadku,¹ s účinnosťou od 1. januára 2006 znamenala výrazný prelom v oblasti trestného práva v Slovenskej republike. Priniesla so sebou viacero výrazných zmien, kde za jednu z najvýznamnejších charakteristík nového Trestného zákona možno popri zavedení viacerých dovtedy nekodifikovaných skutkových podstát trestných činov považovať aj prísnejšiu penalizáciu skutkových podstát trestných činov už kodifikovaných, t. j. zavedenie prísnejších trestných sadzieb pri viacerých trestných činoch upravených už v predošlom Trestnom zákone.²

Tieto zmeny vychádzali predovšetkým zo záujmu zákonodarcu na prísnejšom postihu páchatel'ov trestnej činnosti, pretože dovtedy platný a účinný Trestný zákon už nepostačoval a neobsahoval ustanovenia reflektujúce potreby doby. Novokodifikovaný Trestný zákon obsahuje inštitúty, pomocou ktorých je možné upravovať trestné sadzby pri skutkových podstatách trestných činov. Medzi tieto inštitúty patrí predovšetkým tzv. „zásada trikrát a dosť“ a tzv. „asperačná zásada“ upravená v § 41 ods. 2 Trestného zákona.

K zavedeniu „asperačnej zásady“

Ako už bolo uvedené, asperačná zásada nazývaná aj zostrujúca zásada je upravená v § 41 ods. 2 Trestného zákona v platnom znení. V zmysle uvedeného paragrafu *„Ak súd ukladá úhrnný trest odňatia slobody za dva alebo viac úmyselných trestných činov spáchaných dvoma alebo viacerými skutkami, zvyšuje sa horná hranica trestnej sadzby odňatia slobody trestného činu z nich najprísnejšie trestného o jednu tretinu; súd uloží páchatel'ovi trest nad jednu polovicu takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody. Horná hranica zvýšenej trestnej sadzby nesmie prevyšovať dvadsaťpäť rokov a pri mladistvých trestnú sadzbu uvedenú v § 117 ods. 1 alebo 3. Popri treste odňatia slobody možno v rámci úhrnného trestu uložiť aj iný druh trestu, ak by jeho uloženie bolo odôvodnené niektorým zo súdených trestných činov.“*

¹ Zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon a zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok.

² Zákon č. 140/1961 Zb. Trestný zákon.

Do Trestného zákona z roku 2005 bola vo svojej podobe v podstate prebratá z Trestného zákona z roku 1961, do ktorého bola zavedená jeho novelou č. 171/2003 Z. z.³ Samozrejme, s prihliadnutím na zavedenie bipartície trestných činov je potrebné zdôrazniť, že zákonodarca uplatnenie tejto zásady obmedzil len na prípad, že pri trestaní viacčinného súbehu musí byť aspoň jeden z dvoch alebo viacerých zločinom.

Diskonformita asperačnej zásady s Ústavou Slovenskej republiky

Aplikačná prax však pri uplatňovaní „asperačnej zásady“ so sebou priniesla viacero problémov. Najvypuklejšie sa spornosť uplatňovania „asperačnej zásady“ v spojení s prísnejšími trestnými sadzbami prejavila v roku 2010, keď bol ústavnému súdu doručený návrh Krajského súdu v Prešove na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „ústava“) – konanie o súlade právnych predpisov – o súlade asperačnej zásady s čl. 1 ods. 1, čl. 13 ods. 4, čl. 17 ods. 1, čl. 50 ods. 1 a čl. 141 ods. 1 ústavy.

Ústavný súd po vyžiadaní si stanovísk od Národnej rady Slovenskej republiky, vlády Slovenskej republiky, predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“), generálneho prokurátora Slovenskej republiky, zastúpeného prvým námestníkom generálneho prokurátora Slovenskej republiky, a Slovenskej advokátskej komory po splnení zákonných predpokladov na upustenie od ústneho pojednávania na neverejnom zasadnutí nálezom č. k. PL. ÚS 106/2011-85 rozhodol, že *«v § 41 ods. 2 zákona č. 300/2005 Z. z. slová v texte za bodkočiarkou „súd uloží páchateľovi trest nad jednu polovicu takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody“ nie sú v súlade s čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky.*

Vo zvyšnej časti návrhu Krajského súdu v Prešove nevyhovel.»

Ústavný súd v odôvodnení po dôkladnej analýze všetkých s vecou súvisiacich otázok okrem iného vyslovil, že namietané zákonné ustanovenie nevyhovelo tzv. testu primeranosti, a aj preto pri rešpektovaní princípu minimalizácie zásahu ústavného súdu do právneho poriadku vyslovil nesúlad iba časti ustanovenia § 41 ods. 2 Trestného zákona s čl. 1 ods. 1 ústavy; vo zvyšku návrhu navrhovateľa nevyhovel. Vzhľadom na tento záver bolo už bez právneho

³ Dôvodová správa k zavedeniu „asperačnej zásady“ uvádza: *«Cieľom predloženej novely Trestného zákona je preto sprísnenie trestov, izolácia najnebezpečnejších zločincov, a tým vyššia bezpečnosť v spoločnosti. Novela zavádza do Trestného zákona zásadu „trikrát a dosť“, asperačnú zásadu, trest absolútneho doživotia a sprísnenie trestu pri trestnom čine vraždy podľa § 219 ods. 2, trestnom čine legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 252 ods. 1 až 3 a pri korupčných trestných činoch v prípade pasívnej korupcie verejných činiteľov... V slovenskom trestnom práve sa pri spáchaní niekoľkých trestných činov uplatňuje tzv. absorpčná zásada pre ukladanie trestu, ktorá znamená, že páchateľ môže dostať trest len vo výške trestnej sadzby najťažšieho spáchaného trestného činu. Táto zásada neumožňuje v žiadnom prípade prekročiť pri ukladaní trestu hornú hranicu trestnej sadzby za najprísnejšie sankcionovateľný trestný čin. Páchateľ teda nie je za ďalšie spáchané trestné činy de facto potrestaný.*

Domnievame sa, že súd by mal mať možnosť v prípadoch reálnej konkurencie úmyselných trestných činov (spáchanie niekoľkých úmyselných trestných činov viacerými skutkami) zvýšiť hornú hranicu trestnej sadzby najťažšieho trestného činu o jednu tretinu a v prípade obzvlášť závažného recidivistu o jednu polovicu (v jeho prípade bude potom vylúčená možnosť zvýšenia hornej hranice trestnej sadzby podľa § 42 – bod 9 návrhu). Súčasná právna úprava umožňuje situáciu, kedy páchateľ, ktorý spáchal vo viacčinnom súbehu X trestných činov, ktoré už odôvodňujú trest na hornej hranici sadzby najťažšieho trestného činu, môže páchať ďalšie rovnaké alebo menej závažné delikty už de facto bez trestu.

Bez trestné páchanie trestných činov v právnom štáte považujeme za nespravodlivé. Sme presvedčení, že zločinec má za každý spáchaný trestný čin dostať spravodlivý trest.»

významu analyzovať prípadný nesúlad napadnutého ustanovenia s čl. 13 ods. 4, čl. 17 ods. 1 a čl. 50 ods. 1 ústavy.

Z hľadiska komplexnosti je potrebné poukázať na to, že uvedený záver nebol prijatý plénom ústavného súdu jednohlasne a k nálezu pripojili odlišné stanovisko dvaja zo sudcov ústavného súdu. Vo svojom odlišnom stanovisku sa nestotožnili so záverom o aplikácii princípu minimalizácie zásahu ústavného súdu do právneho poriadku v tomto konkrétnom prípade a v záujme zachovania princípu právnej istoty vyplývajúceho z čl. 1 ods. 1 ústavy považovali za nevyhnutné poukázať na to, že ústavný súd mal podľa ich názoru pristúpiť nielen k vysloveniu nesúladu časti § 41 ods. 2 Trestného zákona s ústavou, ale mal za ústavne nesúladné označiť celé namietané ustanovenie. Ďalej poukázali na podľa nich nedostatočné odôvodnenie uvedeného nálezu. Zároveň sa nezhodli na závere o právne bezvýznamnom analyzovaní súladu, resp. nesúladu napadnutého ustanovenia s čl. 13 ods. 4 a čl. 17 ods. 1 ústavy.

V závere svojho odlišného stanoviska zdôraznili vzájomný vzťah rozhodnutí ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 106/2011 a sp. zn. PL. ÚS 6/09.⁴

Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 106/2011 v praxi

Nález ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 106/2011 s ohľadom na svoje účinky vyvolal medzi odsúdenými značný rozruch. Prakticky všetky všeobecné súdy zaznamenali zvýšený nápad v registroch Nt, resp. Tos týkajúcich sa práve obnovy konania. Bolo to spôsobené tým, že odsúdení pre rôznu trestnú činnosť podávali a stále podávajú návrhy na povolenie obnovy konania automaticky vždy, ak je v právoplatnom výroku o treste v rozsudku súdu odkaz na použitie § 41 ods. 2 Trestného zákona.

Všeobecné súdy sa s takýmito návrhmi na povolenie obnovy konania nevysporiadávajú jednoznačne. Kým na jednej strane sa pri analýze rozhodovacej činnosti všeobecných súdov stretávame s rozhodnutiami, ktorými súdy obnovu konania v spojení s už uvedeným nálezom ústavného súdu povoľujú a rušia výrok o treste vymeraný s použitím aj § 41 ods. 2 Trestného zákona⁵ takpovediac automaticky, na strane druhej existuje približne rovnako početná skupina rozhodnutí súdov, ktorými návrhy na povolenie obnovy konania zamietajú s poukazom na výsledky skúmania splnenia ďalších podmienok obnovy konania, pretože považujú uložený trest za primeraný aj bez použitia tej časti ustanovenia § 41 ods. 2 Trestného zákona, ktorej sa nález ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 106/2011 týka.⁶

Táto názorová nejednotnosť podnietila aj reakciu trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré v stanovisku sp. zn. Tpj 44/2013 upravilo aplikáciu záverov nález sp. zn. PL. ÚS 106/2011 ako dôvodu na povolenie obnovy konania. Z bodu I a II predmetného stanoviska vyplýva, že ústavná diskonformita časti ustanovenia § 41 ods. 2 Trestného zákona s ústavou zakladá *ex lege* dôvod na povolenie obnovy konania bez ďalšieho skúmania splnenia podmienok obnovy konania. Inak povedané, podľa tohto názoru súd už nemôže

⁴ K tomu pozri bližšie odlišné stanovisko sudkyne Ivety Macejkovej a sudcu Milana Ľalíka k veci sp. zn. PL. ÚS 106/2011 pripojené k nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 106/2011.

⁵ Napr. okresné súdy Prešov, Michalovce, Košice-okolie, Poprad, krajské súdy v Nitre (2 To) a v Banskej Bystrici (2 To), Najvyšší súd Slovenskej republiky (2 To) – údaje čerpané zo stanoviska Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Tpj 44/2013.

⁶ Napr. okresné súdy Stará Ľubovňa, Komárno, Piešťany, Nitra, Dolný Kubín, Krajský súd v Banskej Bystrici (5 To) – údaje čerpané zo stanoviska Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Tpj 44/2013.

skúmať splnenie iných podmienok uvedených v § 394 ods. 1 Trestného poriadku, ale obnovu konania povolí z dôvodu uvedeného v § 41b ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o ústavnom súde“).⁷

V bode III stanoviska sa trestnoprávne kolégium najvyššieho súdu uznieslo na tom, že „*ak bolo použité ustanovenie podľa § 39 ods. 1 alebo ods. 2 písm. a) až c) alebo písm. e) Trestného zákona o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody vo vzťahu k trestnej sadzbe trestu odňatia slobody upravenej podľa § 41 ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom do 21. decembra 2012, ustanovenie § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov v spojení s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky z 28. novembra 2012 sp. zn. PL. ÚS 106/2011 vyhláseným v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod č. 428/2012 21. decembra 2012 sa nepoužije*“.⁸

Ústavný súd Slovenskej republiky k asperačnej zásade ako dôvodu na povolenie obnovy konania

Nejednoznačnosť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov sa musela zákonite preniesť aj na pôdu ústavného súdu pri konaniach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.⁹

V tejto súvislosti je potrebné podotknúť, že ústavný súd svojím uznesením sp. zn. I. ÚS 673/2013 z 13. novembra 2013 zamietol sťažnosť podľa čl. 127 ústavy, ktorej predmetom bolo posúdenie ústavnej konformnosti rozhodnutia druhostupňového súdu, ktorým bol zamietnutý návrh na povolenie obnovy konania iniciovaný z dôvodu právnych účinkov nálezu ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 106/2011, resp. straty účinnosti časti § 41 ods. 2 Trestného zákona, ešte pred prijatím stanoviska najvyššieho súdu sp. zn. Tpj 44/2013 z 26. novembra 2013.

Podobne ako všeobecné súdy ani ústavný súd následne nepostupoval pri rozhodovaní právne obdobných vecí unifikovane. Kým I. senát a III. senát ústavného súdu individuálne sťažnosti fyzických osôb odmietal z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, resp. aj iných dôvodov,¹⁰ IV. senát pri predbežnom prerokovávaní tieto sťažnosti prijal na ďalšie konanie.¹¹

Z uznesenia ústavného súdu č. k. I. ÚS 724/2013-10, ktorým individuálnu sťažnosť odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, vyplýva, že ústavný súd preskúmal uznesenie krajského súdu, proti ktorému sťažnosť smerovala, ako aj uznesenie okresného súdu, na ktoré krajský

⁷ V zmysle dikcie § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. Národnej rady Slovenskej republiky o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov „*Ak súd v trestnom konaní vydal na základe právneho predpisu, ktorý neskôr stratil účinnosť v zmysle čl. 125 ústavy, rozsudok, ktorý nadobudol právoplatnosť, ale nebol vykonaný, strata účinnosti takého právneho predpisu, jeho časti alebo niektorého ustanovenia je dôvodom obnovy konania podľa ustanovení Trestného poriadku.*“.

⁸ K tomu pozri stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Tpj 44/2013.

⁹ Tzv. „konanie o individuálnych sťažnostiach“. Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky „*Ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.*“.

¹⁰ Uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 673/2013 a sp. zn. I. ÚS 724/2013.

¹¹ Uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 99/2014 a sp. zn. IV. ÚS 110/2014.

súd vo svojom uznesení odkázal. Výklad ustanovenia § 41b ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s § 394 ods. 1 Trestného poriadku použitý krajským súdom, na základe ktorého preskúmaval naplnenie jednotlivých podmienok obnovy konania, považoval ústavný súd za taký, ktorý plne rešpektuje požiadavku jednosmerného pôsobenia právnych noriem, a zároveň poukázal na fakt, že práve v dôsledku prezentácie opačného výkladu predloženého sťažovateľom „by došlo k nadbytočnému, formálnemu a neúčelnému prehodnocovaniu právoplatných rozhodnutí v trestných veciach, ktoré by boli na základe návrhov odsúdených bez ďalšieho preskúmané, napriek tomu, že už v konaní o obnove konania je zo všetkých okolností zrejmé, že obnovenie konania nemôže pre odsúdeného privodiť iný, resp. priaznivejší výsledok“.¹²

V druhovo obdobnej veci vedenej na ústavnom súde pod sp. zn. I. ÚS 673/2013 bola sťažnosť sťažovateľa odmietnutá kvôli nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie v časti smerujúcej proti uzneseniu prvostupňového súdu a v časti smerujúcej proti uzneseniu druhostupňového súdu rovnako ako v už spomínanej veci z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

V obidvoch svojich uzneseniach ústavný súd odkázal na právne závery všeobecných súdov. Je potrebné zdôrazniť, že relevantné závery všeobecných súdov spočívali v označení zrušenia časti ustanovenia § 41 ods. 2 Trestného zákona nálezom ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 106/2011 ako skutočnosti súdu skôr neznámej a následnom odôvodnení primeranosti uloženého trestu.

Všeobecné súdy ďalej konštatovali, že „V konaní o obnove sa nepreskúmava zákonnosť a odôvodnenosť pôvodného rozhodnutia, ale posudzuje sa výlučne otázka, či nové skutočnosti alebo dôkazy skôr neznáme v spojení s dôkazmi už vykonanými môžu odôvodniť iné než pôvodné právoplatné rozhodnutie o vine a treste. Súd teda nemôže bez ďalšieho prevziať nové skutočnosti či dôkazy bez toho, aby ich hodnotil vo vzťahu k skutočnostiam a dôkazom, z ktorých vzišlo pôvodné skutkové zistenie. Nie každá nová skutočnosť či dôkaz sú tak spôsobilé vyvolať následky predvídané v § 394 ods. 1 Trestného poriadku.“¹³

Záver o tom, či existencia nových skutočností alebo nových dôkazov je spôsobilá odôvodniť iné než pôvodne právoplatné rozhodnutie, môže súd ustáliť len porovnaním dosiaľ vykonaných dôkazov s dôkazným významom novo tvrdených skutočností alebo novo vykonaných dôkazov, a to v rozsahu ustanovenia § 2 ods. 12 Trestného poriadku. Uvedený postup nie je v rozpore s požiadavkami vyplývajúcimi z ustanovenia § 2 ods. 19 Trestného poriadku. Už v rámci konania o návrhu na povolenie obnovy konania musí súd hodnotiť nové skutočnosti a dôkazy z hľadiska ich významu vo vzťahu k preskúmanému právoplatnému rozsudku. Nemôže sa obmedziť len na strohé konštatovanie ich existencie tým, že k hodnoteniu nových skutočností pristúpi až po tom, ako na ich podklade povolí obnovu konania.

Druhou podmienkou na povolenie obnovy konania v zmysle § 394 ods. 1 Trestného poriadku je, že nové skutočnosti, resp. dôkazy neznáme v čase rozhodovania o vine a treste by viedli k inému rozhodnutiu o vine, resp. treste a že pôvodne uložený trest je v dôsledku novej skutočnosti v zrejmom nepomere k pomerom páchatela.“¹⁴

IV. senát ústavného súdu sa však pri rozhodovaní o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb v druhovo obdobných veciach rozhodol postupovať iným spôsobom. V súvislosti s tým

¹² Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. PLz. ÚS 2/2014-15, s. 8.

¹³ Ústavný súd Českej republiky 19/2004.

¹⁴ Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. I. ÚS 673/2013-13, s. 8.

autori považujú za dôležité poukázať na to, že v čase rozhodovania o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb poznal právne závery I. senátu ústavného súdu, ako aj stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu. Pri porovnaní už označených rozhodnutí ústavného súdu a stanoviska trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu IV. senát ústavného súdu zistil odlišný právny názor na aplikáciu ustanovenia § 41b ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s § 394 Trestného zákona. Na odstránenie predmetných rozporov v aplikácii uvedených právnych noriem ústavný súd zvolil postup podľa § 6 zákona o ústavnom súde¹⁵ berúc do úvahy právne závery I. senátu. IV. senát okrem iného konštatoval, že „v posudzovaných veciach uplatnenie právneho názoru vyjadreného v stanovisku najvyššieho súdu poskytuje nepochybne širšiu (plnohodnotnejšiu) ochranu ústavou garantovaných základných práv a slobôd ako uplatnenie právneho názoru I. senátu ústavného súdu, keďže na jeho základe majú sťažovatelia bez ďalšieho právo na povolenie obnovy konania, pričom po jej povolení majú k dispozícii všetky procesné prostriedky na ochranu svojich práv, aké mali v pôvodnom (trestnom) konaní“. Navyše konštatoval, že „stanovisko najvyššieho súdu ako celok poskytuje právam fyzických osôb, na ktoré je aplikovateľný nález ústavného súdu o asperačnej zásade, plnohodnotnú ochranu, a preto je v plnom rozsahu aplikovateľné na rozhodovanie ústavného súdu o sťažnostiach týkajúcich sa asperačnej zásady“.

Na základe už uvedeného plénum ústavného súdu dospelo k záveru, že pre ďalšiu aplikačnú prax v záujme zachovania princípu právnej istoty, ktorý je ingerentnou súčasťou princípu právneho štátu vyvoditeľného z čl. 1 ods. 1 ústavy,¹⁶ je potrebné uplatniť postup podľa § 6 zákona o ústavnom súde, a z toho dôvodu uznesením č. k. PLz. ÚS 2/2014-15 prijalo stanovisko v znení, že „bod II stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Tpj 44/2013 z 26. novembra 2013, ktoré súvisí s aplikáciou nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 106/2011 z 28. decembra 2012 (nález o asperačnej zásade), zabezpečuje dotknutým fyzickým osobám plnohodnotnú ochranu ich základných práv a slobôd, a preto je v plnom rozsahu aplikovateľný nielen v konaniach pred všeobecnými súdmi, ale aj v konaniach pred Ústavným súdom Slovenskej republiky“.¹⁷

Uvedené rozhodnutie vo svojich dôsledkoch znamená, že okresný súd pri rozhodovaní o návrhu na povolenie obnovy konania podanom odsúdeným, ktorému bol uložený trest s použitím asperačnej zásady pred uverejnením nálezu o asperačnej zásade, v ktorom namieta použitie tejto zásady ako dôvod na povolenie obnovy konania, je obligatórne povinný obnovu konania povoliť. V prípade, ak by okresný súd takýmto spôsobom nerozhodol, odsúdení by sa mohli svojich práv domôcť prostredníctvom účinných opravných prostriedkov daných platným právnym poriadkom, na rozhodnutie ktorých sú oprávnené príslušný krajský súd (sťažnosť proti rozhodnutiu o nepovolení obnovy konania) či ústavný súd (sťažnosť podľa čl. 127 ústavy).

Aký bol úmysel zákonodarcu?

Podľa názoru autorov správny spôsob výkladu ustanovení o obnove konania v spojení so všetkými v tomto príspevku analyzovanými rozhodnutiami je podmienený relevantnou odpoveďou na už položenú otázku. Podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku v platnom znení

¹⁵ V zmysle dikcie § 6 zákona o ústavnom súde „Senát, ktorý v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou dospeje k právnemu názoru odchylnému od právneho názoru vyjadreného už v rozhodnutí niektorého zo senátov, predloží plénu ústavného súdu návrh na zjednotenie odchylných právnych názorov. Plénum ústavného súdu rozhodne o zjednotení odchylných právnych názorov uznesením. Senát je v ďalšom konaní viazaný uznesením pléna ústavného súdu.“.

¹⁶ V zmysle čl. 1 ods. 1 ústavy „Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.“.

¹⁷ Uznesenie pléna Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. PLz. ÚS 2/2014-15.

„obnova konania, ktoré skončilo právoplatným rozsudkom alebo právoplatným trestným rozkazom, sa povolí, ak vyjdú najavo skutočnosťami alebo dôkazmi súdu skôr než známymi, ktoré by mohli samy osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchateľa, alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom nepomere s účelom trestu, alebo vzhľadom na ktoré upustenie od potrestania alebo upustenie od súhrnného trestu by bolo v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo pomerom páchateľa, alebo by bolo v zrejmom rozpore s účelom trestu“.

S ohľadom na obsah tohto článku je pre autorov, samozrejme, relevantné zaoberať sa otázkou rozhodovania o povolení obnovy konania vo vzťahu k výroku o treste v jednotlivých prípadoch obnovy konaní iniciovaných na základe účinkov nálezu sp. zn. PL. ÚS 106/2011 z 28. decembra 2012.

Odborná literatúra k zrejmemu nepomeru trestu uloženého k pomerom páchateľa uvádza, že *„Zrejmý nepomer trestu uloženého k pomerom páchateľa spočíva v nerešpektovaní požiadavky individualizácie trestu voči osobe páchateľa (osoba z hľadiska bezúhonnosti, zdravotný stav takejto osoby, jeho rodinné pomery a pod.) a zrejmý rozpor s účelom trestu treba posudzovať z hľadiska ustanovenia § 34 ods. 1 TZ“*¹⁸, ale aj že *„Zrejmý nepomer uloženého trestu k závažnosti činu alebo pomerom páchateľa spočíva v nedostatočnom rešpektovaní všetkých aspektov závažnosti činu vyjadrených v trestnej sadzbe konkrétneho trestného činu.“*¹⁹.

Už základná učebnicová literatúra²⁰ uvádza, že trest uložený páchateľovi musí spĺňať požiadavku (nazývanú aj účel trestu, pozn.) individuálnej a generálnej prevencie, kde princíp individuálnej prevencie v sebe zahŕňa najmä to, že konkrétny trest uložený konkrétnemu páchateľovi musí dostatočne zohľadňovať jeho trestnú minulosť, ako aj všetky okolnosti spáchania skutku, čo splýva s tzv. už naznačenou individualizáciou trestu voči osobe páchateľa.

Súd teda aplikujúc jazykovo-gramatický výklad výlučne § 394 ods. 1 Trestného poriadku *ex lege* nemôže povoliť obnovu konania, pokiaľ

- je návrh na povolenie obnovy konania založený na dôkazoch alebo skutočnostiach, ktoré neboli súdu do času rozhodovania o návrhu na povolenie obnovy konania známe, alebo
- pokiaľ aj také skutočnosti a dôkazy existujú, a odsúdený či prokurátor v návrhu na povolenie obnovy konania na ne aj poukazujú, súd aj tak *ex lege* nemôže povoliť obnovu konania, ak navrhovateľom navrhované dôkazy by v obnovenom trestnom konaní nemohli samy osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest nebol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchateľa, alebo uložený druh trestu by nebol v zrejmom nepomere s účelom trestu, alebo vzhľadom na ktoré upustenie od potrestania alebo upustenie od súhrnného trestu by nebolo v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo pomerom páchateľa, alebo by nebolo v zrejmom rozpore s účelom trestu.

¹⁸ Čentíš, J. a kol.: Trestný poriadok. Veľký komentár. Bratislava : Euro Kodex, 2014, s. 685.

¹⁹ Minárik, Š. a kol.: Trestný poriadok. Stručný komentár. Bratislava : IURA EDITION, 2010, s. 946.

²⁰ Napr. Madliak, J., Mihaľov, J., Štefanková S.: Trestné právo hmotné I. Všeobecná časť. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, 2010; Ivor, J. a kol.: Trestné právo hmotné I. Všeobecná časť. Bratislava: IURA EDITION, 2006.

Autori príspevku sa domnievajú, že zákonodarca takto formuloval základné podmienky na povolenie obnovy konania, aby sa tak vyhol prílišnému obnovovaniu trestných konaní v záujme ochrany stability právoplatných súdnych rozhodnutí a na ne nadväzujúcej právnej istoty nimi dotknutých subjektov.

Napokon, už základná učebnicová literatúra k obnove konania uvádza, že *„jej účelom je predovšetkým odstránenie nedostatkov skutkového charakteru, na ktorých je postavené právoplatné rozhodnutie. Príčiny uvedených nedostatkov pritom vyšli najavo až po právoplatnosti rozhodnutia a majú pôvod v nových skutočnostiach alebo dôkazoch, ktoré sú spôsobilé odôvodniť odlišné rozhodnutie vo veci, a vyžadujú preto zásah do jeho záväznosti a nezmeniteľnosti“*, či obdobne *„Obnova konania je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorý slúži predovšetkým na odstránenie nedostatkov v skutkových zisteniach právoplatných rozhodnutí, pričom príčiny týchto nedostatkov (nové skutočnosti a dôkazy) vyšli najavo až po právoplatnosti pôvodného rozhodnutia.*

Účelom obnovy konania nie je posúdiť celkovú závažnosť a odôvodnenosť pôvodného rozhodnutia a správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. V konaní o povolenie obnovy konania nemôže súd preskúmať zákonnosť postupu v pôvodnom konaní v tom smere, či sa súd pri rozhodovaní vyrovnal so všetkými okolnosťami a obhajobou obvineného, či rešpektoval zásadu bezprostrednosti a ústnosti pri dokazovaní a pod. (R 35/1988). Pri obnove konania sa rozhoduje, či nové skutočnosti a dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré vyšli najavo až po právoplatnosti rozhodnutia, môžu odôvodniť iné rozhodnutie, než aké bolo urobené v pôvodnom konaní.“

Trestným poriadkom upravená obnova konania prebieha v dvoch fázach, z ktorých prvá je predpokladom začatia druhej, ktorá môže, ale nemusí prebehnúť. Prvou fázou je konanie o návrhu na obnovu konania (konanie o povolení obnovy konania), ktoré spočíva v posudzovaní váhy alebo miery právnej relevancie novej skutočnosti, resp. dôkazu, ktoré neboli súdu v pôvodnom konaní pred vydaním právoplatného rozhodnutia známe, z pohľadu novej možnosti súdu dospieť na základe nej/nich k inému právnemu záveru o vine alebo treste páchatel'a. Táto koncepcia obnovy konania (jej rozdelenia na dve fázy: fáza pred povolením/po povolení) nie je náhodná, je v súlade s účelom tohto opravného prostriedku, ktorý má slúžiť len ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorým sa do právoplatného rozhodnutia, resp. právnej istoty dotknutých subjektov zasahuje len výnimočne v odôvodnených prípadoch za podmienky, že v obnovenom konaní môže páchatel' dosiahnuť pre seba priaznivejšie rozhodnutie, resp. priaznivejší výsledok konania. Z uvedeného je zrejmé, že zákonodarca už samotným stanovením, resp. formulovaním podmienok obnovy konania zvyrazňuje nevyhnutnosť materialistického prístupu súdu k skúmaniu naplnenia podmienok obnovy konania.

Iná je koncepcia dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku, ktoré možno aplikovať v prípade, ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu, a to najmä z hľadiska dotknutej osoby (spravidla obvineného), ako aj z hľadiska zákonnosti rozhodovania a zákonného postupu súdov a orgánov činných v trestnom konaní. V rámci konania o dovolaní súdy nie sú povinné ako ďalšiu podmienku skúmať, resp. zvažovať možnosť dosiahnutia priaznivejšieho výsledku pre odsúdeného.

Podľa § 41b ods. 1 zákona o ústavnom súde ak súd v trestnom konaní vydal na základe právneho predpisu, ktorý neskôr stratil účinnosť v zmysle čl. 125 ústavy, rozsudok, ktorý nadobudol právoplatnosť, ale nebol vykonaný, strata účinnosti takého právneho predpisu, jeho časti alebo niektorého ustanovenia je dôvodom obnovy konania podľa ustanovení Trestného poriadku.

V súlade s požiadavkou jednosmerného pôsobenia právnych noriem charakter obnovy konania, pre ktorú sú určujúce ustanovenia § 374 a nasl. Trestného poriadku, by podľa nášho názoru mal byť rešpektovaný aj pri aplikácii uvedených ustanovení v prípadoch obnovy konaní iniciovaných na základe § 41b ods. 1 zákona o ústavnom súde. Výklad, v dôsledku ktorého dôjde k povoleniu obnovy konania len na základe straty účinnosti právneho predpisu, jeho časti, resp. ustanovenia, takpovediac automaticky bez zvažovania splnenia ďalších podmienok obnovy konania prisudzuje tomuto opravnému prostriedku iný charakter, resp. používa obnovu konania v rozpore s účelom, na ktorý bola zákonodarcom ustanovená.

V tejto súvislosti je potrebné poukázať taktiež na niektoré právne dôsledky povolenia obnovy konania v prípadoch, v ktorých súd po právoplatnom povolení obnovy konania pokračuje v konaní na podklade pôvodnej obžaloby, pokiaľ sa nevyslovilo, že vec sa vracia prokurátorovi do prípravného konania (§ 404 ods. 2 prvá veta Trestného poriadku), a pokiaľ obvinený vykonáva trest odňatia slobody uložený mu v pôvodnom rozsudku, rozhodne súd po nadobudnutí právoplatnosti uznesenia, ktorým spolu s povolením obnovy konania zrušil výrok o tomto treste, bez odkladu o väzbe (§ 403 Trestného poriadku). Ak súd zrušil právoplatný rozsudok, ktorý bol vyhlásený na základe konania o dohode o vine a treste, vždy vráti vec prokurátorovi do prípravného konania (§ 404 ods. 2 druhá veta Trestného poriadku).

Z uvedeného vyplýva, že obligatórna povinnosť povoľovať obnovy konaní vždy v prípade návrhov iniciovaných na základe účinkov nálezu sp. zn. PL. ÚS 106/2011 z 28. decembra 2012 bez ich následného preskúmavania a vyhodnotenia v kontexte uvedenom v súčasnom § 394 ods. 1 Trestného poriadku nesie so sebou zákonite ako následok nielen reálnu hrozbu zahĺtenia konajúcich súdov týmito prípadmi, ale prílišné predlžovanie uvedených konaní môže viesť vo väzobných veciach k zmareniu účelu väzby²¹, či v iných prípadoch dokonca aj k zmareniu účelu trestu.

S poukazom na už uvedené úvahy preto zastávame názor, že úmyslom zákonodarcu bolo zaviazat' sudcov rozhodujúcich o návrhoch na povolenie obnovy konania obligatórne skúmať „právnú silu“ skutočností a dôkazov, na základe ktorých strany navrhujú obnoviť to-ktoré trestné konanie. Pri prijatí tohto záveru teda nepovažujeme za relevantné robiť výnimku pri rozhodnutiach o návrhoch na povolenie obnovy konania, kde jediným dôvodom na podanie návrhu na povolenie obnovy konania bolo publikovanie nálezu ústavného súdu č. k. PL. ÚS 106/2011-85, resp. presnejšie strata účinnosti časti ustanovenia § 41 ods. 2 Trestného poriadku.

Podľa názoru autorov príspevku v prípade návrhu na povolenie obnovy konania, kde návrh je založený na vydaní nálezu č. k. PL. ÚS 106/2011-85, je každý sudca obligatórne povinný skúmať:

1. či trest uložený odsúdenému bol uložený podľa tej časti zákonného ustanovenia, ktorá bola ústavným súdom označená za protiústavnú,
2. pokiaľ dospeje ku kladnej odpovedi na prvú otázku, je povinný skúmať, či v čase ukladania trestu odsúdenému bol už známy nález ústavného súdu č. k. PL. ÚS 106/2011-85,
3. pokiaľ dospeje ku kladnej odpovedi na druhú otázku, je povinný skúmať aj otázku individualizácie trestu.

²¹ V tejto súvislosti autori poukazujú najmä na zákonné lehoty trvania väzby.

Až keď dospeje k tomu, že na všetky tieto označené otázky možno odpovedať kladne, je povinný obnovu konania povoliť.²²

Otázka obnovy konaní v súvislosti s nálezom ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 106/2011 už bola načrtnutá aj v odbornej literatúre,²³ kde bola vysvetľovaná na základe rozporu medzi § 41b ods. 1 zákona o ústavnom súde a § 394 ods. 1 Trestného poriadku, pričom obdobne sa k problematike vyjadrilo aj trestnoprávne kolégium najvyššieho súdu vo svojom stanovisku.

Na rozdiel od trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu autori príspevku však pri analýze problematiky nedospeli k rovnakým záverom. Kým § 394 ods. 1 Trestného poriadku už analyzovali a plne odkazujú na tam uvedené závery, k už citovanému ustanoveniu § 41b ods. 1 zákona o ústavnom súde uvádzajú, že podľa ich názoru úmyslom zákonodarcu pri kodifikovaní tohto zákonného ustanovenia bolo dosiahnuť, aby prípadné chyby všeobecných súdov spôsobené aplikáciou protiústavných predpisov bolo možné napraviť v obnovenom konaní.²⁴ Ustanovenie § 41b ods. 1 zákona o ústavnom súde akoby dopĺňalo ustanovenia Trestného poriadku a zakladalo osobitný dôvod obnovy konania.

Vychádzajú pritom z faktu, že Trestný poriadok, ako aj zákon o ústavnom súde sú tzv. „obyčajné zákony“, t. j. normy rovnakej právnej sily. Výklad § 41b ods. 1 zákona o ústavnom súde ako osobitného dôvodu na *ex lege* povolenie obnovy konania by znamenal prílišný právno-pozitivistický pohľad, ktorý by mohol byť v konečnom dôsledku v rozpore s iusnaturalistickým vykladaním právnych noriem. I keď sa nedá nesúhlasiť so záverom ústavného súdu o širšej ochrane základných práv a slobôd v prípade povolenia obnovy konania bez ďalšieho skúmania dôkazov a skutočností, na ktoré poukazuje sťažovateľ, sú toho názoru, že úmyslom zákonodarcu ani ústavného súdu ako negatívneho zákonodarcu pri rozhodovaní o ústavnom súlade či nesúlade asperačnej zásady v žiadnom prípade nemohlo byť zahlienie všeobecných súdov obnovenými konaniami, ktoré by v konečnom dôsledku neznamenal pre páchatel'ov priaznivejšie rozhodnutie o vine alebo o treste.²⁵

Napokon aj sám ústavný súd konštatoval a z jeho konštantnej judikatúry vyplýva, že *„nevýhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov zahrňajúcej aplikáciu abstraktných právnych noriem na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu. Ide vždy o metodologický postup, v rámci ktorého nemá žiadna z výkladových metód absolútnu prednosť, pričom jednotlivé uplatnené metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a racionálne zdôvodnenému vysvetleniu textu právneho predpisu... V prípadoch nejasnosti alebo nezrozumiteľnosti znenia ustanovenia právneho*

²² Uvedený názor autori formulovali výhradne v zmysle § 394 ods. 1 Trestného poriadku, pričom neprihliadali na § 41b ods. 1 zákona o ústavnom súde.

²³ Napr. Pagáčová, V.: Obnova konania na základe rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o „neústavnosti asperačnej zásady“. In: Bulletin slovenskej advokácie. 6/2014. Bratislava: Slovenská advokátska komora, s. 31 – 38.

²⁴ Z dôvodovej správy k zákonu Národnej rady Slovenskej republiky č. 293/1995 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, vyplýva, že „41 b/ upravuje právne následky nálezu o nesúlade právneho predpisu pre právoplatné rozsudky vydané v trestnom konaní na základe právneho predpisu dotknutého nálezom a pre ostatné právoplatné rozhodnutia a nadobudnuté práva a povinnosti, ktoré boli vydané na základe takéhoto právneho predpisu“. V dôvodovej správe sa nekonštatuje, či úmyslom zákonodarcu bolo založiť osobitný dôvod na obnovu konania v trestnom procese alebo uvedený paragraf je potrebné vykladať v spojení s § 394 odsek 1 Trestného poriadku. Autori sú toho názoru, že vzhľadom na princíp právnej istoty vyjadrený okrem iného aj v tom, že zákony by si nemali navzájom odporovať, resp. byť v navzájom v nesúlade, preto vykladajú uvedené ustanovenia Trestného poriadku a zákona o ústavnom súde vo vzájomnom súvisi.

²⁵ K otázke trestu autori odkazujú na ich už naznačené úvahy.

*predpisu (umožňujúceho napr. viac verzií interpretácie) alebo v prípade rozporu tohto znenia so zmyslom a účelom príslušného ustanovenia, o ktorého jednoznačnosti niet pochybnosti, možno uprednostniť výklad e ratione legis pred doslovným gramatickým (jazykovým) výkladom...*²⁶.

V tejto súvislosti sú autori príspevku teda toho názoru, že vychádzajúc z úmyslu zákonodarcu teda zvýhodnením teleologického výkladu pri prijatí už prezentovaného záveru pri spornosti uvedeného ustanovenia nemožno § 41b ods. 1 zákona o ústavnom súde označiť ako *ex lege* dôvod na povolenie obnovy konania, pretože nie je možné každé použitie § 41 ods. 2 Trestného poriadku vety za bodkočiarkou, ktorá bolo označená ako ústavne nesúladná, označiť za pochybenie súdu, resp. jeho rozhodnutie označiť za poznačené protiústavnosťou, resp. protizákonnosťou do takej miery či intenzity, ktorá by odôvodňovala vyslovenie jeho ústavnej nekonformnosti, pokiaľ uložený trest zodpovedá a spĺňa všetky ďalšie kritériá, ktoré pre tresty ukladá zákon, t. j. je v rozmedzí zákonom určenej trestnej sadzby a dostatočne spĺňa princíp individualizácie trestu, t. j. účel trestu, čo v konečnom dôsledku znamená, že táto výmera trestu by bola páchatel'ovi uložená aj v prípade neexistencie obligatórnej povinnosti súdu platnej v čase rozhodovania vyjadrenej v § 41 ods. 2 Trestného poriadku vete za bodkočiarkou.

Autori príspevku sa domnievajú, že obidve ustanovenia je potrebné vykladať vo vzájomnej zhode, teda spôsobom, že v § 394 ods. 1 Trestného poriadku je základný princíp ustanovený v § 41b ods. 1 Trestného poriadku rozvedený detailnejšie.

Sú tiež toho názoru, že I. senát ústavného súdu vo svojich už spomínaných uzneseniach detailne a podľa nášho názoru správne vyhodnotil všetky ústavné aspekty podaných sťažností, z jeho uznesení sú zrejmé všetky skutkové, ako aj právne úvahy, ktoré ho viedli k vydaniu predmetných uznesení, a preto ich možno považovať za plne ústavne konformné.

Záver

V uvedenom príspevku sa autori zamerali na problematiku povoľovania obnovy konaní v súvislosti s nálezhom ústavného súdu č. k. PL. ÚS 106/2011-85 všeobecnými súdmi. Z rozsahových dôvodov však nebolo možné túto tému rozobrať komplexne. Z tohto dôvodu sa autori rozhodli svoju pozornosť zamerať na praktické otázky súvisiace s uvedenými konaniami zmapovaním súčasného právneho stavu s akcentom najmä na tie konania, ktoré sú, respektíve boli vedené na ústavnom súde. Svoje názory autori príspevku formulovali aj s prihliadnutím na potreby justičnej praxe, pričom do úvahy nevyhnutne museli zobrať personálnu, technickú situáciu na všeobecných súdoch, ako i otázku dĺžky konaní vedených na všeobecných súdoch, avšak pri formulovaní svojich názorov mali predovšetkým na pamäti, že praktickým otázkam v žiadnom prípade nesmie byť pripisovaný prílišný význam, aby ich riešenia boli v neprospech individuálnych sťažovateľov (v prípade tzv. individuálnych sťažností podaných ústavnému súdu). Svoje názory preto formulovali predovšetkým s prísnyim akcentom na generálny princíp právneho štátu vyjadrený v čl. 1 ods. 1 ústavy, ktorý v sebe ingeruje všetky ústavné princípy, zásady, a predovšetkým v súlade s ktorým musia byť všetky právne normy a právne akty vydávané v Slovenskej republike.²⁷

Autori príspevku si plne uvedomujú, že popri otázkach, ktorým sa v príspevku venovali, respektíve ich spomenuli len čiastočne, existuje veľké množstvo otázok, ktoré by si

²⁶ Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 341/07.

²⁷ Autori neprihliadali na problematiku tzv. „neústavných noviel ústavy“, ktorá už dlhší čas rezonuje v odbornej obci.

vyžadovali hlbšiu analýzu. V tejto súvislosti poukazujú napr. na konanie vedené Okresným súdom Poprad pod sp. zn. 6 Nt 4/2014, ktoré je spojené s rozhodovaním o otázke, či je možné považovať nález ústavného súdu č. k. PL. ÚS 106/2011-85 za okolnosť súdu skôr neznámu, pokiaľ trest bol ukladaný ako súhrnný trest, kde zrušený trest bol ukladaný s použitím časti ustanovenia § 41 ods. 2 Trestného zákona, neskôr označeného za ústavne nesúladne, a súhrnný trest bol uložený rozsudkom, ktorým bola sudcom schválená dohoda o vine a treste uzavretá v čase publikovania uvedeného nález v Zbierke zákonov Slovenskej republiky.

Hlbšia analýza uvedenej otázky by však bola nad rámec témy, ktorú si autori vymedzili pri spracovávaní tohto príspevku, a preto veria, že aj týmto príspevkom podnietia odbornú diskusiu na uvedenú tému.

Resumé

Autori sa v príspevku zameriavajú na niektoré problémy súvisiace s rozhodovaním všeobecných súdov vo veciach návrhov na povolenie obnovy konania iniciovaných v súvislosti s účinkami nález Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) sp. zn. PL. ÚS 106/2011. Uvedenú tému si autori zvolili predovšetkým z dôvodu nedávneho vydania uznesenia ústavného súdu č. k. PLz. ÚS 2/2014-15 a nejednotnej praxe všeobecných súdov pri rozhodovaní o návrhoch odsúdených na povolenie obnovy konania. Vzhľadom na rozsah tohto príspevku sa však nezameriavajú na všetky otázky, ktoré pri rozhodovaní vyvstanú, ale na selektívne vybrané, podľa ich názoru najzávažnejšie, ku ktorým sa analytickým spôsobom pokúsia zhrnúť doterajšie justičné závery, ako i navrhnúť riešenia pri rozhodovaní obdobných vecí *pro futuro*.

Résumé

In this contribution, the authors focus on some issues related to the decision-making activity of ordinary courts in cases of proposals for the authorization of reopening of proceedings initiated in connection with the effects of the finding of the Constitutional Court of the Slovak Republic (hereinafter “the Constitutional Court”) Ref. No. PL. ÚS 106/2011. The authors chose this topic because of the recently given ruling of the Constitutional Court Ref. No. PLz. ÚS 2/2014-15 and non-uniform practice of ordinary courts in decision-making on proposals by convicted persons for the authorization of reopening of proceedings. With respect to the contribution's extent, the authors do not deal with all questions which arise in decision-making, but with selected ones which they consider to be the most substantial. They attempt to summarise recent judicial conclusions to these questions in an analytical way, as well as to propose solutions for decision-making in analogous cases *pro futuro*.